

SZÉLJEGYZETEK

Irta: Hajdu Vilmos

Töretlen a demokratikus országok nemzetközi politikájának egységfrontja — állapították meg kesernyés szájjal a béke megrögzött washingtoni, londoni és párisi ellenségei, akik azt remélték, hogy a Tájékoztató Iroda ismeretes határozata és a vele kapcsolatos vádaskodások, amelyeket a népi demokratikus országok sajtója és kormányfőiről emeltek Jugoszlávia és Jugoszlávia vezető emberei ellen, rést nyitnak számukra a béke táborának bástyáin.

Két nemzetközi értekezlet zajlott le augusztusban, amely ország-világ előtt tanúsította ezt. Az egyik a beográdi Duna-értekezlet volt, a másik Jugoszlávia beadványának tárgyalása a Biztonsági Tanácsban a trieszti helyzettel kapcsolatban. Mindkét esetben imperialista részről nem egy kísérlet történt Jugoszláviát szembeállítani a Szovjet Szövetséggel, azonban az imperialista tábor bánatára és a demokratikus tábor örömére eme kísérletek minden esetben érelyes visszautasításba ütköztek mind a jugoszláv, mind a szovjet képviselők részéről.

Hazánk nemzetközi helyzete bonyolult. Ellenségeink mellett még barátaink és szövetségeseink is támadnak. Az a ferde állapot állt elő, hogy a népi demokratikus országok sajtója, amikor elhallgatja népeinek a gazdasági téren kifejtett példátlan erőfeszítéseit és elért sikereit, ugyanakkor állandóan támadja kormányunkat, a JKP vezetőit és ezzel valójában Jugoszlávia ellen hangolja közvéleményét. Ezt a sajtót olvasva azt a képet nyerjük, hogy ma Jugoszlávia a demokrácia első számú közellensége.

Kormányunk jegyzékben tiltakozott Románia és Magyarország kormányánál ez ellen és Jugoszlávia dolgozó népei nevében azt a kivánságát tolmácsolta, hogy vessenek véget »az említett hajszának, amely visszatetszést kelt és ellenállást vált ki a jugoszláv néptömegekben és erősen rontja a két ország népei közötti viszonyt és csupán a népi demokrácia és a szocializmus ellenségeinek válik hasznára.«

Ilyen körülmények között hatványozottan kidomborodik hazánk töretlen imperialistaellenes állásfoglalása a nemzetközi fórumokon. A lezajlott Duna-értekezleten a szovjet küldöttség után a jugoszláv küldöttség harcolt a legélesebben az imperialista törekvések ellen. Jugoszlávia népei a tények alapján is meggyőződtek, mennyire valótlan az a vád, hogy engedményekkel akarunk politikailag közeledni »nyugat« felé. Amikor megállapítottuk, hogy a maguk szempontjából kellemtlenül csalódtak az imperialisták, kijelenthetjük, hogy kellemtelenül csalódnak majd azok a barátaink, akik polgári degenerálódásunkról beszélnek, arról, hogy visszafejlődünk polgári állammá és átvezetni készülnünk az imperialista vízekre. Aki így beszél, nem ismeri a jugoszláv valóságot — Jugoszláviát, a demokratikus és imperialistaellenes tábor véres harcokban megedzett, bátor és kitartó harcosát.

A beográdi Duna-értekezlet jogilag is lezárta a nem-dunai államok gyámságának korszakát a dunai népek felett és elismerte a dunai népek önállóságát és szabadságát, hogy sajátjukkal maguk rendelkezzenek.

Az új Duna-egyezmény kinduló pontja — az eddigiektől eltérően, — **hogy**

a dunamenti országok egyenjogóak szuverének és kizárólagos joguk őrtállni a Dunán.

Amikor az új egyezmény leszögezi a kereskedelmi hajózás szabadságát: minden nemzet hajója számára és a hajózással kapcsolatban felmerülő kérdések kölcsönös megegyezésén nyugvó elintézését azzal, hogy kimondja: »A Dunabizottságban csak a dunai államok képviselői foglalnak helyet«, megszünteti az 1921-es egyezmény igazságtalanságát, amely szerint a Dunabizottságban a nem-dunai államoknak döntő szavuk volt, ami elősegítette a nem-dunai államok gazdasági és politikai behatolását a dunai népek életébe és azok félgymartati helyzetének további elmélyítését.

Az új egyezmény elsősorban a dunai államok egymásközi gazdasági, kulturális és politikai közeledését és együttműködését szolgálja és elősegíti kapcsolataik fejlesztését a többi országokkal — de az egyenjogúság és szuverenitás kölcsönös tiszteletben tartásával.

Az új egyezmény — az 1921-essel ellentétben — kiveszi a Duna mellékfolyóit és csatornahálózatát a Dunabizottság hatásköréből és ezzel újlag hangoztatja a dunai államok szuverenitását. Ugyanilyen a szelleme annak a pontnak, amely egyrészt elzárja a nem-dunai államok hadihajói elől a Dunát, másrészt korlátozza a dunai államok hadihajóinak mozgási szabadságát.

Az értekezlet egész idején a résztvevő USA, Anglia és Franciaország képviselői szüntelen harcoltak az egyezmény ama szakaszai ellen, amelyek a dunai államok szuverenitásának és egyenjogúságának elismerését tartalmazzák. Meddő küzdelmet folytattak az u. n. »szerezett jogok« elismeréséért, a múlt feltámasztásáért, amikor az imperialista hatalmak gyámokdáltak a Dunán és a dunai népek felett. Miután egyetlen ilyen irányú kísérletük sem sikerült, megkísérelték, hogy a Duna-egyezmény életbelépését az Egyesült Nemzetek többi tagállamainak jóváhagyásától tegyék függővé. Ezenkívül mindent megtettek, hogy — éppen az ő áskálódásaik miatt — a közjogilag mint önálló állam még nem is létező Ausztriát is felvegyék a Dunabizottságba. Ezzel egyrészt jogot akartak biztosítani, hogy Ausztrián keresztül megzavarják a dunai népek együttműködését, másrészt nyomást akartak gyakorolni a Szovjet Szövetségre és Jugoszláviára az osztrák béke tárgyalásainak idején.

A dunamenti országok képviselői élükön Visinszkiel határozottan visszautasították az imperialisták minden fondorlatát és megvédtek szerzett — de vérrrel és harccal szerzett — jogukat, önállóságukat és szuverenitásukat. Nem volt szavazógép a dunai államoknak az értekezleten kialakult többsége, hanem az érvek meggyőző ereje, amellyel szemben a nem-dunai államok képviselői harc képteleneknek bizonyultak, mint mindannyiszor, amikor a béke táborának képviselői folytatnak vitát az új háborúra uszító táborának képviselőivel. Az értekezleten azonban — ellentétben az utóbbi idők legtöbb nemzetközi szöharcával — az igazságnak a többség is segítségére volt, hogy testet ölthessen.

A Duna a dunai népeké és ezen mit se változtat, hogy a nyugati hatalmak képviselői nem írták alá az egyezményt.

Az értekezlet igazat adott Molotovnak, aki 1946-ban a békeszerződésnek Dunával foglalkozó szakaszáról beszélve kijelentette: »Nem szabad kételkednünk, hogy a demokratikus államok — még a legkisebbek is — elegendő példát látnak maguk előtt az életben, hogy felismerjék az igaz utat és potolják, amit elvészettek, hogy népek tartós jólétének biztosítására felújítsák gazdasági segegyforrásait.«

A Duna ma nem az, ami volt száz, vagy huszonöt vagy akár három évvel ezelőtt. Megváltoztak a dunai népek is, megváltozott társadalmi berendezésük, életfelfogásuk. Az egykori szolganépek felszabadultak és minden kívülről jövő nyomással szemben, ami szabadságuk ellen irányul egy emberként áll-

nak ki, mert mindannyian a szocializmus építéséhez vezető utat ácsolják. Szabad népek szabad hazája ma a Dunamenté és — akár: tetszik ez az imperialistáknak és szolgálóknak, akár nem — a Duna, az Olt, a Visztula népei minden nappal közelebb jutnak egymáshoz és — akkról példát vettek — a Volga népeire, mert a történelem kerekét nem lehet sem megállítani, sem visszafelé forgatni.

A francia dolgozó nép harca élén a munkásosztállyal a rövid éltű Marie--Blum--Reynod-kormány lemondásával és az egy hónap előtt megbukott Schuman-kormányalakítási kísérletével új állomásához érkezett.

Franciaország gazdasági életét az uralkodó körök Blum áldása mellett teljesen kiszolgáltatták az amerikai monopóloknak. A »Marshall terv« alapján júliusban megkötött u. n. »Francia-amerikai kétoldali egyezmény« az ország temelésének kulcsállását, a kivitelt és behozatalt, a valutapolitikát és a legfontosabb iparágakat amerikai kezekbe adta. Az országban infláció van, az árak állandóan emelkednek, a tömegek életszínvonala romlik. A francia gazdasági helyzet példaképe annak, hova visz egy országot az amerikai »segítség«. Külpolitikailag a kormány elvesztette önállóságának még a látszatát is és az amerikai imperialisták németországi terveinek megvalósítása bizonytalanná tette az ország keleti határait a fejét újra emelgetni kezdő német támadószellemmel szemben.

Gazdasági tönkremenés, külpolitikai szolgaság, a határok védetlensége, a trösztök milliárdos profitjai, az államháztartás óriás deficitje és a tömegek egyre süllyedő életszínvonala mellett — ez a francia uralkodó körök hároníves háború utáni működésének eredménye.

Ezek a körök most azzal próbálkoznak, hogy a levezetett politikuskokat cserélgetik a kormányon. Ez természetesen nem oldhatja meg a helyzetet, de úgy vélik, hogy ezzel a taktikázással esetleg út nyíthatnak de Gaullenak, ugyanúgy, mint azt a német nagytőkészek tették 1932—33-ban, amikor az állandó kormányválságok leple mögött Hitler kezére játszották a kormányt.

Mit várhatott a francia nép attól a Reynodtól, aki egyszer már eladta az országot és akinek — mint a Comité des forges pénzügyi szakemberének — a gazdasági nehézségek megoldására egyetlen receptje van — a *terhek áthárítása a tömegekre?* Ezt tette 1938-ban és ezt akarta tenni az engedelmis kormánytöbbség jóváhagyásával 1948-ban is. Mit várhatott a francia nép attól a kormánytól, amelynek 11 tagja az alkotmány ellen szavazott? Mi mást, mint az ország fasiszálását? A francia munkásság harcba indult a mindennapi kenyérért, hazája függetlenségéért, a hazaárulók ellen. A jobboldali szociáldemokrata és keresztényszocialista vezetők minden cselvetése és kerékkötése ellenére létrejött elben a küzdelemben a munkásosztály egysége. A szakadár »Force Ouvrière« és a keresztényszocialista szakszervezetek munkásai a francia dolgozók túlnyomó többségét magába foglaló CGT munkásaival együtt tiltották a munkás- és nemzetellenes u. n. »Reynod terv« ellen és kényszerítették a kormány szociáldemokrata tagjait, hogy Reynod ellen szavazzanak, amivel kiváltották a kormány bukását.

Jellemző, hogy az u. n. »Reynod terv« a mezőgazdaságot állította a francia gazdasági élet középpontjába. Még emlékezünk, hogy a háború alatt Hitler ugyanilyen tervhez adta Petain és Laval beleegyezését. A washingtoni szándék lényegében ugyanaz, mint Hitleré — a külföld mezőgazdasági függvényévé változtatni Franciaországot.

A Marie--Reynod--Blum kormány bukása a francia tömegek — a kommunista párt — sikere és a hazaáruló uralkodó körök, mindenekelett a jobboldali szociáldemokraták és de Gaulle kudarca.

A deakció támadására a kommunista párt ellentámadással válaszolt és az első összecsapásnál sikert ért el. Bebizonyult, hogy az urak, amikor újabb mérényletre készültek a dolgozók kenyere és Franciaország nemzeti függetlensége ellen, gazda — a nép — nélkül csinálták a számadást.

A kommunista párt további tömörülésre szólította fel a tömegeket és további harcra az árak emelkedése, az infláció, az ország gazdasági erejének elkötyavetyélése — a »Marshall terv« ellen, a függetlenséget megvédő demokratikus egység kormányáért, amelyben a kommunisták és a szakszervezetek képviselői is elfoglalják az őket megillető helyet, mint az ország választói egyharmadának pártja.

Schuman megbízatásával a küzdelem további kifeleződése és a tömegek még erősebb politikai tevékenysége és harca várható.

1948. augusztus 31.

INDOKOLATLAN HALLGATÁS A HIHETETLEN ZAJBAN

Irta: Jovan Popovics

Három héttel ezelőtt ült össze Beográdban a Dunaértekezlet, amelyben a dunamenti államok szuverenitását biztosító szabad hajózás elve győzedelmeskedett. Ez a demokratikus tábor hatalmas győzelme volt a Szovjet Szövetséggel az élen, és jelentős balsiker a nyugati tőkés hatalmak számára, amelyek azt akarták, hogy a Duna maradjon meg vagy ismét váljon az imperialista rablók országútvá a »szerzett jogok« útlevéle alapján. A Duna nem volt és nem is lesz soha többé az élősködők és a támadók országútja. Tekintet nélkül arra, hogy a három nyugati hatalom képviselői megtagadták az egyezmény aláírását, az imperialista játék kudarcot vallott — és a Dunán egy igazságos elv győzedelmeskedett.

A világ sajtója erről eleget írt, mind a kommunista sajtó, hangoztatva a Szovjet Szövetség szerepét, mind a reakciós és imperialista sajtó, támadva a Szovjet Szövetséget és a népi demokráciák országait, támadva azon országok függetlenségének elvét, amelyek leszakadtak az imperializmus láncáról.

A Duna-értekezlet sikere az érdekelt országok egységének erejéről tesz tanubizonyságot, azokról, amelyek az imperialista ellenes táborba tömörültek a Szovjet Szövetséggel az élükön.

Mindemellett valamiről hallgatott, csodálatosan és indokolatlanul hallgatott a kommunista, imperialista ellenes sajtó és rádiópropaganda a legtöbb országban, ugyanaz a propaganda, amely az elmúlt két hónap alatt egyébként nagyon sokat foglalkozott Jugoszláviával. Hallgatott arról a tényről, hogy Jugoszláviának része volt ebben a sikerben. Elhallgatta a jugoszláv delegációnak azt a határozott és érvekkel alátámasztott álláspontját, amelyet nagyon sok erkölcsi alappal képviselt. Elhallgatta azt a tényt is, hogy a jugoszláv delegáció tagjai, nem csak hogy mindenben támogatták az SzSzSzR és az Ukrajnai SzSzR kiküldötteit a demokratikus országok kiküldötteivel egyetemben, hanem azt is, hogy a szovjet delegáció ugyancsak magáévá tette és támogatta a jugoszláv delegáció érveit és követeléseit.